

JAK DÁL V CHOVU PSŮ

Jsem majitelem, cvičitelem a chovatelem dvou plemen francouzských psů. Auvergneského ohaře krátkosrstého a malého modrého gaskoňského honiče. Moji psi žijí v psinci ve smečce, kde mají vytvořenou přísnou hierarchii a jsou i společně krmeni. Obě plemena jsou intenzivně využívána k lovu. Dovolím si tvrdit, že moje smečka honičů se podílela na ulovení několika stovek kusů černé zvěře. Jen já mám dokonalý přehled o tom, jak se který pes chová ve smečce, jaké v ní má postavení, jak o něj dokáže bojovat bez projevů agrese. Jen já vím, jak se který pes chová při lovu, s jakou chutí sleduje stopu zvěře a jak dokáže zvládnout nebezpečné stavění černé zvěře, zvláště poraněné. Jen já vím, jakou má pes orientaci i v těžkém a nepřehledném terénu. Proč o tom píšete? Protože to jsou základní aspekty, spolu s dobrým zdravotním stavem, výběru psa do chovu. Až poté, co pes perfektně splňuje všechny tyto moje požadavky, přihlížím k jeho exteriérovým kvalitám. Ano, jen majitel psa ví, jaký pes skutečně je a zda je či není vhodný k reprodukci. Proto se nemohu smířit s výběrem psů do chovu stanovením chovných podmínek „od stolu“ s odůvodněním, že někdo přece ten chov musí řídit a hlídat.

Současný systém výběru do chovu prostřednictvím chovatelských klubů považuji za naprosto scestný a převážnou většinu chovatelských klubů, KCHH nevyjímaje, považuji za škůdce v chovu psů. O podmínkách zařazení psů do chovu se hlasuje a každý i ten, kdo s nimi nesouhlasí, se jim musí podřídit. Hlasování se však zúčastní nejen chovatelé, ale i majitelé psů, kteří nemají chovatelské ambice, chov psů je tedy nezajímá a nerozumí mu, sběratelé výstavních titulů či drezéři, kteří nemají o chovu psů ani ponětí, nebo i ti zájemci o plemeno, kteří ještě žádného psa nemají. Pak přicházejí různé nesmyslné návrhy podmínit zařazení do chovu například dvěma výbornými z toho jednou na MV a jednou na KV, nejráději ještě od rozhodčího ze země původu plemene, absolvováním všech možných i nemožných zkoušek z výkonu či různými bonitacemi. A to všechno bez ohledu na to, co vyžaduje plemenný standard, ale především bez ohledu na znalosti genetiky a jejich neúprosných zákonů.

V KCHH, ostatně nejen v něm, je prioritní výběr psa do chovu především na základě exteriérových kvalit. Je to nejdiskutovanější a nejsledovanější aspekt pro zařazení do chovu. A proč je nejdiskutovanější? Protože o něm může diskutovat každý. Dokonce i ten, kdo o chovu a genetice neví vůbec nic, nebo i ten, který ví jen tolik, že pes má čtyři nohy a dvě uši. Není bez zajímavosti, že o zdraví psů, jejich povaze a loveckých vlohách se hovoří minimálně. Proč? Protože mu rozumí jen omezený počet členů klubu. A když už se diskuse na tato témata přesune, jsou argumenty „odborníků“ na chov psů zúženy do jediného bodu: Do chovu můžeme pustit jen krásné psy, abychom si nepokazili chov. Známe dost takových krasavců, dokonce ověřených výstavními tituly, kteří s vytřeštěnými očima, staženými ušima a ocasem mezi nohama sledují v hrůze jakýkoliv neznámý podnět, nebo kteří se roztřesou strachy, jen co ucítí stopu černé zvěře a prchají do bezpečí. Jsou to skutečně ti nejlepší psi pro reprodukci? Plemenný standard nebyl sestaven jen proto, aby se pes vyjímal ve výstavním kruhu, ale proto, aby splnil především pracovní požadavky na psa kladené. Zkušený chovatel ví, že exteriér lze zušlechtit velmi rychle, ale špatné povahové vlastnosti nebo chybějící vlohy lze obnovit v chovu jen velmi těžce, nebo dokonce vůbec. Ostatně, kdo preferuje pro zařazení do chovu jen exteriér, porušuje Stanovy klubu chovatelů honičů, viz. odstavec III.

Jsem propagátorem zařazení do chovu přinejmenším u feny s výstavním hodnocením „dobrá“. Zde narážím na nepochopitelný odpor členů klubu i přesto, že výstavní řád ČMKU jasně specifikuje, jaký jedinec může být ohodnocen známkou dobrý. I přesto, že zařazení do chovu u jedince s výstavním hodnocením dobrý nevyklučují ani normy FCI. Ve Francii jsem viděl pracovní smečky honičů, z nichž mnozí jedinci by opravdu jen stěží získali lepší hodnocení než VD, a přesto bych se nebál kteréhokoliv z nich použít v chovu. Jsou to psi, jejichž pracovní kvality a zdravotní stav jsou prověřeny tvrdou prací při lovu ve smečce.

Jsem přesvědčen, že je nejvyšší čas, aby se každý z nás začal starat především o svůj chov a nesnažil se dostat všechny chovatele do jedné stejné řady, z níž nesmí nikdo vybočit. Dříve či později se pak bude vědět, že jestliže chci mít psy na výstavy, musím si je koupit z chovu paní Vomáčkové, psy na lov od pana Vopršálka a psi od pana Votrapy nestojí ani za cenu rodokmenu. A určitě se u nás objeví i excelentní chovy, ze kterých budou zakoupená štěňata vyhrávat jak výstavy, tak zkoušky. Buďme tolerantní k ostatním a respektujme jejich chovatelské cíle. To je jediné, co můžeme pro rozvoj kynologie udělat.

Slavomír Hanáček